

На основу члана 15. став 1. тачке 4. и члана 17. став 2. Закона о локалним изборима («Службени гласник РС», број 129/2007, 34/2010 – одлука УС и 54/2011), , а сходно члану 37. став 3. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/00 ...36/11) Општинска изборна комисија, на седници одржаној дана 22.03.2017. године, донела је

## **П Р А В И Л А**

### **О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА ЗА ОДБОРНИКЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ВРБАС**

#### **I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ**

##### **Члан 1.**

**Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком месту, обезбеђује правилност и тајност гласања, стара се о одржавању реда на бирачком месту за време гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове у складу са Законом о локалним изборима и Законом о избору народних посланика, за изборе расписане за 23. април 2017. године**

Бирачки одбор се нарочито стара о томе да нико не спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да тражи од бирача да се изјасни зашто није гласао или за кога је гласао.

Бирачки одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Рад бирачког одбора је јаван.

#### **II РАД БИРАЧКОГ ОДБОРА ПРЕ ГЛАСАЊА**

##### **Члан 2.**

Општинска изборна комисија дужна је да најкасније 24,00 часа пре дана одржавања избора преда бирачким одборима следећи изборни материјал:

1. Збирну Изборну листу за избор одборника Скупштине општине Врбас;
  2. Решење о одређивању бирачког места (извод);
  3. Решење о именовану бирачког одбора;
  4. Извод из бирачког списка за гласање на бирачком месту;
  5. Потребан број гласачких листића, који одговара броју бирача који су уписани на бирачком месту.
  6. Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;
  7. Образац Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор одборника Скупштине општине Врбас (у даљем тексту: записник о раду бирачког одбора), у шест примерака;
  8. Потребан број образаца потврде о бирачком праву за гласање ван бирачког места, са ковертама ;
  9. Правила о раду бирачких одбора;
  10. Гласачку кутију;
  11. Параване за гласање;
  12. Прибор за писање;
  13. Прибор за печење (печат и печатни восак) гласачке кутије и другог материјала;
  14. Спреј за обележавање кажипрста десне руке бирача и UV лампу;
  15. Коверте за одлагање гласачких листића.
- О примопредаји изборног материјала сачињава се записник на прописаном обрасцу .

##### **Члан 3.**

Општинска управа, дужна је да благовремено обезбеди простор за безбедно чување изборног материјала и да се стара о томе да простор који је одређен за бирачко место буде уређен.

### **III РАД БИРАЧКОГ ОДБОРА НА ДАН ОДРЖАВАЊА ИЗБОРА**

#### **Припремне радње за почетак гласања**

#### **Члан 4.**

Дана 23. априла 2017. године бирачки одбор се састаје у 6,00 часова на бирачком месту.

Пре отварања бирачког места, бирачки одбор се припрема за почетак гласања следећим редоследом:

1. Примљени изборни материјал упоређује са стањем из записника о примопредаји изборног материјала и тако утврђује да ли је примљени изборни материјал потпун и исправан. Ако поједини изборни материјал недостаје, бирачки одбор то констатује у записнику о раду бирачког одбора и о томе одмах обавештава Општинску изборну комисију;

2. Уређује бирачко место, утврђује да ли су обезбеђени услови за тајност гласања и проверава да ли је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут пропагандни изборни материјал. Ако је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут пропагандни изборни материјал, бирачки одбор га сам уклања или о потреби да се они уклоне обавештава надлежну комуналну инспекцију;

3. Чланови бирачког одбора затим се договарају о начину поделе рада на бирачком месту, а нарочито о томе који ће чланови или заменици чланова бирачког одбора:

- да проверавају да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом као знак да је бирач гласао и да специјалним спрејом обележавају кажипрст десне руке бирача као знак да је бирач гласао,

- да проналазе и да заокружују бираче у изводу из бирачког списка и да бирачима уручују гласачки листић;

4. По обављеним припремним радњама, бирачки одбор утврђује да гласање може да почне и то констатује у записнику о раду бирачког одбора.

#### **Гласање на бирачком месту**

#### **Члан 5.**

Бирачко место се отвара 23. априла 2017. године у 7,00 часова.

Одмах по отварању бирачког места бирачки одбор проверава гласачку кутију у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере (да је кутија исправна и празна) уписује се у контролни лист за проверу исправности гласачке кутије.

Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије потписују чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко место. После тога се контролни лист за проверу исправности гласачке кутије убацује у гласачку кутију, па се гласачка кутија печати у присуству првог бирача који је дошао на бирачко место, и све то бележи у записник о раду бирачког одбора.

#### **Члан 6.**

Док је бирачко место отворено и док траје гласање сви чланови бирачког одбора или њихови заменици морају да буду на бирачком месту или да се у томе наизменично смењују.

Члановима бирачког одбора који су одређени да рукују спрејом с невидљивим мастилом, а гласају на другом бирачком месту, омогућава се да на њиховом бирачком месту гласају уз решење о именовању за члана бирачког одбора.

#### **Члан 7.**

После уласка бирача у просторију за гласање, члан бирачког одбора, користећи UV лампу, проверава да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом. Ако јесте, тај бирач не може да гласа и мора да напусти бирачко место.

Ако кажипрст десне руке бирача није обележен невидљивим мастилом, бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, предаје обавештење о гласању и доказује свој идентитет важећом личном картом или путном исправом или возачком дозволом. Бирач који је уписан у извод из бирачког списка може да гласа и без обавештења о гласању. Бирач не може да гласа ако не поднесе доказ о свом идентитету.

Бирачу који нема кажипрст десне руке биће обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта. Бирачу који нема десну шаку, биће обележен кажипрст леве руке,

односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта. Ако није могуће да се тако обележи прст бирача, додатно обележавање се не обавља.

Пошто се утврди идентитет бирача, члан бирачког одбора заокружује редни број испред имена бирача у овереном изводу из бирачког списка и бирач се потписује у извод из бирачког списка.

Бирачки одбор неће допустити да гласа лице које није уписано у оверен извод из бирачког списка.

Бирачки одбор не сме да врши никаква дописивања или друге промене у овереном изводу из бирачког списка.

После тога, бирачу се предаје гласачки листић, а члан бирачког одбора му специјалним спрејом обележава кажипрст десне руке испод корена нокта, као знак да је гласао.

Председник или члан бирачког одбора објашњава бирачу начин гласања, а нарочито:

- да може да гласа само за једну изборну листу заокруживањем редног броја испред назива Изборне листе;

- да је гласање тајно и да се обавља иза паравана за гласање.

Пошто попуни гласачки листић бирач сâм пресавија гласачки листић тако да се не види како је гласао и ставља гласачки листић у гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

### **Члан 8.**

Бирач који је слепо, инвалидно или неписмено лице има право да на бирачко место поведе са собом лице које ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

Овакав начин гласања констатује се у записнику о раду бирачког одбора.

Бирачки одбор уноси у записник о раду бирачког одбора податак о томе колико је бирача гласало на тај начин.

### **Члан 9.**

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком месту обавештава бирачки одбор, најкасније до 23. априла 2017. године у 11 часова, да жели да гласа. Председник бирачког одбора одређује два члана бирачког одбора из проширеног састава бирачког одбора који су представници подносилаца две различите изборне листе за гласање ван бирачког места у оквиру бирачког места.

Два члана бирачког одбора одлазе код бирача и утврђују његов идентитет, врше проверу UV лампом, па специјалним спрејом обележавају бирачев кажипрст десне руке испод корена нокта. Потом чланови предају бирачу две службене коверате: у једној се налази гласачки листић, збирна изборна листа за одборнике Скупштине општине Врбас, потврда о бирачком праву за гласање ван бирачког места, као и посебну коверату у које ће бити стављен попуњени гласачки листић.

Пошто упознају бирача с начином гласања, чланови бирачког одбора напуштају просторију у којој бирач гласа. Пошто гласа, бирач потписује потврду о свом бирачком праву и ставља попуњени и пресавијени гласачки листић у посебану коверту коју чланови бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску. Тако запечаћену посебну коверту бирач ставља заједно с потписаном потврдом о свом бирачком праву у службену коверту коју после тога чланови бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску.

Одмах по повратку на бирачко место, чланови бирачког одбора предају службену коверту бирачком одбору. Службена коверта се отвара, па бирачки одбор узима потписану потврду о бирачком праву и заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка. Затим бирачки одбор отвара запечаћену коверту и из ње вади пресавијени гласачки листић и убацује га у гласачку кутију. Ако недостаје потписана потврда о бирачком праву сматра се да бирач није гласао, што се уноси у записник о раду бирачког одбора.

Бирачки одбор уноси у записник о раду бирачког одбора податак о томе колико је бирача гласало ван бирачког места, а уз остали изборни материјал у посебну коверту прилаже и све потписане потврде о бирачком праву.

Ако је бирач који гласа ван бирачког места слепо, инвалидно или неписмено лице, он може да користи помоћ другог лица које сам одреди, на исти начин на који ту помоћ користе слепа, инвалидна или неписмена лица која гласају на бирачком месту.

## **Затварање бирачког места**

### **Члан 10.**

Бирачко место се затвара 23. априла 2017. године у 20,00 часова.

Бирачима који су се затекли на бирачком месту приликом затварања бирачког места, омогућава се да гласају.

Као бирач који се затекао на бирачком месту сматра се бирач који се у 20,00 часова налази на бирачком месту или непосредно испред. Бираче који се затекну на бирачком месту бирачки одбор обавештава да могу да гласају.

Председник бирачког одбора дужан је да одреди члана или заменика члана бирачког одбора који ће да утврди број бирача који су се затекли на бирачком месту, да утврди редослед по коме они гласају и на крају да стане иза последњег затеченог бирача како би означио крај реда и сачекао да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

### **Одржавање реда на бирачком месту**

### **Члан 11.**

У просторији у којој се гласа може бити присутно само онолико бирача колико има обезбеђених места за тајност гласања.

Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора.

На бирачком месту забрањено је коришћење пејцера, мобилних телефона и других средстава веза и комуникација.

На бирачком месту забрањено је, ван евиденције у овереном изводу из бирачког списка, правити спискове бирача који су изашли на гласање.

Повреда забрана из ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана сматра се нарушавањем реда на бирачком месту.

### **Члан 12.**

Бирачки одбор је дужан да одржава ред на бирачком месту.

Ако дође до нарушавања реда на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави. Разлози за прекид гласања и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

### **Члан 13.**

Представници средстава јавног информисања могу да буду присутни на бирачком месту само ради припреме извештаја о току гласања на бирачком месту.

## **IV УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА**

### **Члан 14.**

После затварања бирачког места бирачки одбор утврђује резултате гласања на бирачком месту.

Сви чланови бирачког одбора или њихови заменици имају право да присуствују утврђивању резултата гласања.

Резултати гласања на бирачком месту утврђују се следећим редоследом:

1. Пребројавају се неупотребљени гласачки листићи и стављају у посебан коверат који се печати.

2. Пребројава се број бирача који је уписан у извод из бирачког списка и тако утврђује укупан број уписаних бирача;

3. Пребројавају се бирачи који су заокружени и потписани у изводу из бирачког списка и тако утврђује број бирача који су изашли на изборе ;

4. Отвара се гласачка кутија и проверава да ли се у њој налази контролни лист за проверу исправности гласачке кутије и резултат провере уписује у записник о раду бирачког одбора;

5. Пребројава се укупан број гласачких листића који су се налазили у гласачкој кутији и тако се добија број бирача који су гласали;

6. Гласачки листићи који су се налазили у гласачкој кутији затим се разврставају на важеће и неважеће и пребројавају се да би се утврдио укупан број неважећих и укупан број важећих гласачких листића. Неважећи гласачки листићи стављају се у посебан коверат који се печати;

7. Важећи гласачки листићи разврставају се по Изборним листама за које су бирачи гласали, па се утврђује број гласова који је дат свакој изборној листи, после чега се сви важећи гласачки листићи стављају у посебан коверат који се печати, са знаком назива изборне листе.

а) Неважећи гласачки листић је листић из кога се не може поуздано утврдити за кога је бирач гласао, на пример:

- листић који није попуњен,
- листић на коме су заокружена и/или подвучено више назива изборних листа,

б) Важећи гласачки листић је листић из кога се може поуздано утврдити за кога је бирач гласао, на пример:

- листић на коме је заокружен редни број испред назива изборне листе,
- листић на коме је заокружен назив изборне листе,
- листић на коме је заокружен део назива изборне листе,
- листић на коме су истовремено заокружени и подвучени: редни број изборне листе и/или назив изборне листе.

Ако су листићи попуњени на начин из кога се може поздано утврдити за коју је изборну листу бирач гласао, он ће бити важећи упркос томе:

- што су на листићу исписани или нацртани коментари, пароле и друге поруке;
- што је друга изборна листа прецртана,

Неважећи гласачки листић је гласачки листић који није попуњен или гласачки листић који је тако попуњен да се не може поуздано утврдити за коју изборну листу је бирач гласао.

#### **Члан 15.**

Чим утврди резултате гласања, бирачки одбор саставља записник о раду бирачког одбора у који, поред осталог, уписује:

- датум и место гласања;
- број и назив бирачког места;
- имена и презимена чланова бирачког одбора;
- број примљених гласачких листића;
- број неупотребљених гласачких листића;
- број бирача који су изашли на изборе;
- број бирача који су гласали;
- број бирача који су гласали уз помоћ друге особе;
- број бирача који су гласали ван бирачког места;
- број неважећих гласачких листића;
- број важећих гласачких листића;
- број гласова датих за изборне листе.

У записник о раду бирачког одбора уносе се и примедбе и мишљења чланова бирачког одбора и друге чињенице које су значајне за гласање.

Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

Ако записник о раду бирачког одбора не потпишу сви чланови бирачког одбора, то се констатује у записнику о раду бирачког одбора и уз то евентуално наводе и разлози због којих записник није потписан.

#### **Члан 16.**

Записник о раду бирачког одбора израђују се на прописаном обрасцу који се штампа у шест примерака.

Први примерак записника о раду бирачког одбора доставља се Општинској изборној комисији.

Други примерак записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

Преостала четири примерка записника уручују се представницима изборних листа који су освојиле највећи број гласова.

## V ЛОГИЧКО-РАЧУНСКА КОНТРОЛА ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА

### Члан 17.

Логичко-рачунска контрола записника о раду бирачког одбора врши се на следећи начин:

#### 1. Рачунско слагање података о бирачима:

1.1. Укупан број бирача који су изашли на изборе може да буде једнак или мањи од броја бирача уписаних у бирачки списак ;

1.2. Укупан број бирача који су гласали једнак је или нешто мањи од броја бирача који су изашли на изборе – мањи може да буде зато што неки бирачи нису убацили гласачки листић у кутију;

#### 2. Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима:

2.1. Број примљених гласачких листића једнак је збиру:

- броја неупотребљених гласачких листића и

- броја бирача који су изашли на изборе;

2.2. Број бирача који су гласали једнак је збиру:

- броја неважећих гласачких листића и

- броја важећих гласачких листића;

#### 3. Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

3.1. Број важећих гласачких листића једнак је збиру броја гласова које су добиле изборне листе.

## VI ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ОПШТИНСКОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ

### Члан 18.

Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, председник и члан бирачког одбора без одлагања предају Општинској изборној комисији, у згради општине:

- прве примерке записника о раду бирачког одбора,
- извод из бирачког списка за гласање на бирачком месту,
- контролни листић за проверу исправности гласачке кутије,
- запечаћену коверату у које су стављени неупотребљени гласачки листићи,
- запечаћену коверту у коју су стављени неважећи гласачки листићи,
- запечаћену коверту у коју су стављени важећи гласачки листићи,
- потписане потврде о бирачком праву за гласање ван бирачког места.

Преостали изборни материјал (гласачку кутију, параване за гласање, прибор за писање и др.) бирачки одбор предаје Општинској управи.

О примопредаји изборног материјала сачињава се записник на прописаном обрасцу.

### Члан 19.

Приликом предаје изборног материјала Општинској изборној комисији, председник бирачког одбора дужан је да Општинској изборној комисији достави извештај о присутности чланова и заменика чланова бирачког одбора на дан гласања.

## VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

### Члан 20.

Ова правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Врбас“.

Број: 013-1-16./2017

У Врбасу, 22.марта 2017. године

**ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА**

**ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ**  
**мр Жељко Лаиновић**